

MUTLU YILLAR

Mustafa SOYUER

İhsan Bey, 5.6.2016 / İ.

Efendim, bendeniz çevresinde, eski kitaplara olan düşkünlüğüyle maruf bir zatım. Düşkünlük derken sıradan bir kitap meraklısı gibi düşünmeyin lütfen. Hani bazı hasta ruhlu insanlar vardır, evlerinde odalar dolusu çöp biriktirirler ya da ihtiyacı olsun olmasın yığınla öteberi alıp evlerini bir eşya deposuna dönüştürürler. İşte bu minvalde bir düşkünlükten bahsediyorum... Evimi bir görececek olsanız resmen kitapların arasında yatıp kalkıyorum. Anlayacağınız benimki de bu neviden bir biriktirme hastalığı. Çöp değil de kitap biriktiriyorum.

Deli miyim? Evet. İnkâr etmiyorum. Zaten insanın akıllısı olur mu ki. Herkes deli ama kimse deli olduğunun farkında değil. Çeşit çeşit delilik var. Kimi para pul delisi, kimi kadın delisi, kimi makam mevkii, kimi şan şöhret, kimi bilmem ne... Yani bir insana deli denebilmesi için illa parmak uçlarını dudaklarına sürterek garip sesler çıkarması gerekmiyor. Benimki de kendime göre bir delilik işte... Kitap delisi... Sahi siz doktorsunuz, daha iyi bilirsiniz, tıpta mutlaka bir izahı vardır bu hâlin. Latince bir adı falan. Hayır hayır, lütfen yanlış anlamayın. Bu mektubu sizden yardım istemek veya beni tedavi etmeniz amacıyla yazmıyorum. Hoş, tedavi olmak da istemem zaten. Ben derdimle mutluym. Tıpkı Fuzuli'nin buyurduğu gibi:

Aşk derdiyle hoşem el çek ilâcumdan tabîb

Kılma dermân kim helâküm zehri dermânundadır

Size biraz kendimden bahsedeyim efendim. Bendeniz şair hesabına göre yolun yarısında. Babadan öksüz, anadan yetimim. Bir devlet dairesin-

de ufak bir memuriyetim var. Sekiz - beş... Altı yüz elli yedi... Babadan kalma küçük, bahçeli bir evde yaşıyorum. Henüz bekârim. Birkaç kez dostların da ısrarıyla evlenmeye teşebbüs ettim ancak sırf bu kitap toplama hastalığı yüzünden evlenemedim. Görücü gideceğimiz eve benden evvel namım gitmiş. Hoş, ben de kız olsam benim gibi bir adamla evlenmezdim.

Bir iki teşebbüsten sonra evlenme işinin peşini bıraktım. Kitaplara daha bir düştüm. Âdeta kendimi kitaplarla nikâhladım. Evet, abartmıyorum, kitaplar sanki benim mahremim. Deli gibi kıskanıyorum. Kimseye emanet edemiyorum. Bırakın emanet etmeyi, kitapların düzenini bozacaklar diye evime misafir kabul etmiyorum. Perdelerimi günün yirmi dört saati de kapalı tutuyorum. İşe gitmek için çıktığım zamanlarda kapıya kilit üstüne kilit vuruyorum. Gülümsüyorsunuz... Bu memlekette en son çalınacak şey kitap; ama yine de tedbiri elden bırakmıyorum.

Bu aralar bir de tasnif hastalığı nüksetti. Koca bir pazar gününü bu tasnif işine ayırıyorum. Bir pazar; roman, hikâye, şiir, oyun diye türlerine göre raflara dizerken bir pazar basım tarihlerine göre sıralıyorum. Başka bir Pazar başka bir tasnif şekli buluyorum. Derken hatır hatır bir kaşıntı başlıyor. Malum eski kitap... Tek düşkünü ben değilim. Yukarıda yalnız yaşıyorum dedim ya sözümü geri alıyorum. Binlerce kitap kurdundan kurulu bir ordu besliyorum evimde.

Cumartesi günlerimi sahaflar çarşısına ayırıyorum. Neredeyse on beş senedir hiç aksatmadım. Düşünebiliyor musunuz her cumartesi, yaz kış... Tıpkı Müslümanların her cuma camiye, Hristiyanların her pazar kiliseye gitmesi gibi. Bir ibadet huzuru duyuyorum sahaf dükkânlarında. Çuvalla sevap topladığıma dair garip bir sevinç oluşuyor içimde. Nasıl mı? Sanki bir huzurevine gitmişsin, kimsesiz bir ihtiyarın elini öpüp gönlünü almışsın gibi. Düşünsenize kimi seksen kimi doksan kimi yüz yaşında boy boy kitaplar. Kendilerinden kurtulmak isteyen insanlar tarafından oraya atılmışlar. Geleni gideni yok. Elden ayaktan düşmüş, ciltleri kırış kırış... Bazısı var ki onmayacak derecede şirazesinden çıkmış, darmadağın. Bazısının göğsünde ufak ufak yaralar açılmış... Kimisi de var ki ihtiyarlığına rağmen meşin gocuğuna iyice bürünmüş, emekli bir asker gibi bütün heybetiyle raflarda nöbetini bekliyor.

Ben daha çok, yaralı olan kitapları tercih ederim. Hem daha ucuz oluyor- malum memur bütçesi- hem de onların yarasını sarmak hoşuma geliyor. Ömrünün son demindeki bir kitaba onlara taze can bahşetmek beni nasıl

mutlu ediyor bilerseniz... Yakan top oynardık ya küçükken... Oyunun dışında kalana can verirdik hani... Onun gibi işte. Can verdiğim kitap yeniden katılıyor hayat oyununa. Evimin içinde bir aşağı bir yukarı koşturup duruyor.

Bilirsiniz, insan ölecek olsa bile içinde daima bir cennet umudu taşır. Oysa ölmüş bir kitabın sonu, mutlaka ateş... Bunu düşünmek içimi nasıl sızlatıyor bir bilerseniz. Hâl böyleyken nasıl olur da bir insan, onları kitap huzurevine gönderebilir. Onları sahafa düşüren hayırsız sahiplerine inanın hem kızıyor hem acıyorum.

Aklınızdan geçeni tahmin edebiliyorum. Aldığım bütün kitapları okuyabiliyor muyum? Siz de takdir edeceksiniz ki onlarca kitabı okuyup bitirmem mümkün değil. Zaten buna ne zamanım var ne de imkânım. Aslında bende bu hastalığın nüksettiği ilk zamanlarda, aldığım her kitabı mutlaka okuyup bitiriyordum. Zamanla okuduğumdan fazlasını almaya başladım. Derken bir de baktım ki odalar dolusu kitap... Ve ben ancak üçte birini okumuşumdur. Evimdeki kitapların hepsini okuyup bitirebilmem için Süleyman Peygamber ömrü gerek bana.

Evet, haklısınız... Aslında hepsi bahane... İnsan okumak istedikten sonra mutlaka bir yolunu bulur. Aslında size arz etmek istediğim başka bir husus var ama bunu nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum; çünkü beni iyice zırdeli zannedeceksiniz. Olsun, gene de söylemeliyim. Efendim ben, yaklaşık üç sene oldu kitap okumayı bıraktım.

Şaşırdınız biliyorum. Okumayı niçin bıraktığımı arz edeyim. Mesela şairler... Bir toplumun en büyük yalancıları... Tek marifetleri kelimelerle oyun hamuru gibi oynamak. Aynı kelimedenden yerine göre kokmayan bir çiçek ya da içinde ölüsü olmayan bir tabut yontmayı çok iyi beceriyorlar.

Şairlik başka nedir ki... Çattıkları yalancı gökyüzü için renkli mukavvalardan gökkuşağı kesmek, mısralarında, toprağın hasretini dindirmeyen yağmurlar yağdırmak, olmayan bir sevgilinin hiç yaşanmamış hasretinden şikâyet etmek, daha ölmeden ölmüş numarası yapmak... Şair, büyük yalancı; şiir, koskocaman bir yalan.

Romanlar mı? Bakmayın siz romanı, gerçek ya da gerçeğe uygun diye tarif ettiklerine. Romancılar şairlerden az yalancı mı sanki. Soruyorum size, okuduğunuz hangi roman karakterinin bir benzerine rastladınız sokaklarda?.. Rastlayamazsınız çünkü onlar sadece roman yazarının kafasında kur-

duđu muhayyel dñnyanın insanlarıdır. Yazarın beyninden başka bir yerde yaşamaları mümkün değildir.

Ben kitaplarda hakikati arıyorum. Aslında aradığım şeyin hakikat olduğunu hissettiğim gün kitap okumayı bıraktım. Bu sefer “delidir” diye kesin teşhisinizi koyacaksınız ama; aradığım hakikati yine romanlarda, şiirlerde buldum... Nasıl mı? Söyle arz edeyim efendim: Altı özenle çizilmiş bir mısra, derkenara yazılmış bir not, kitabın ilk sayfasına düşölmüş bir tarih ve şimdilerde modadan kalkmış eski bir isim, arka sayfaya karanmış bir memur ailesinin bütçesi, otobüs bileti, araç olarak kullanılmış bir takvim yaprağı, kitap eğer bir hediyeyse hediye sahibinin kısacık notu... İşte size güneş kadar aşikâr hakikat... Yani kitapların hakikati, yazanda değil okuyanda gizlidir. Bir örnek vereyim:

*Âteş doludur, tutma yanarsın,
Karşında şu gülgün piyale...*

Sahaftan aldığım bir kitapta bu mısraların altı özenle çizilmişti. Haydi bakalım gel de bu işin içinden çık! “Üst üste sorular soru içinde.” Bu mısraların altını çizen bir kadın mıydı yoksa erkek mi, yetişkin miydi yoksa delikanlı mı? Daha da önemlisi bu mısraların onun hayatındaki anlamı neydi? Nasıl bir ateşle yanmış ki ateş dolu bir mısraın altını çizivermişti? Bu kalem izleri bir yasak aşkın günahını gizliyor olabilir mi ya da hüsrarla biten bir evliliğin acısını... Belki de çocuk özlemi çekiyordu bu mısraların altını çizen. Belki kendisi çirkince bir adamdı fakat güzel bir kıza gönöl düşürmüştü. Belki aile içi şiddetli geçimsizlik çizdirdi bu mısraları. Kim bilir belki de bu mısraların altını çizen sarhoşun tekiydi. Sırf bu yüzden yuvası dağıldı. Daha şairane bir cümle kurayım: Belki de üstünü çizdiği biri vardı bu mısraların altını çizen kişinin. Belki de düşündüklerimizin hiçbiri... Ahmet Haşim’in bile aklının ucundan geçmeyen bambaşka bir şey.

Bütün bunları, insanların özel hayatlarını kurcalamak olarak algılayabilirsiniz. Hatta beni bir çeşit sapıklıkla bile suçlayabilirsiniz. Ne yalan söyleyeyim efendim, bundan hazzediyorum. Altı çizili bir mısra ile ilgili zihnimde hikâyeler kurmak bir romancının yalanlarından daha tatlı ve gerçekçi geliyor.

Biliyorum, mektubun başından beri merak ediyorsunuz. Bu garip adam nereden çıktı, bütün bunları bana niye anlatıyor, bu anlattıklarının benimle

ne ilgisi var, diye soruyorsunuz kendi kendinize. Sizi daha fazla merakta bırakmayayım efendim.

Geçen cumartesi -alışkanlığım olduğu minvalde- yine sahaflar arastaysındaydım. Bütçem elverdiği kadarıyla ancak beş kitap alabildim. Bu kitaplardan biri de Harper Lee’ diye birinin *Bülbülü Öldürmek* adlı romanı. Meşin gocuklu cinsinden. Sapasağlam. Sahibi kıymet bilir bir insanmış doğrusu. Dükkân sahibi dostum bahsetti; kitap, yakın zamanda vefat etmiş ihtiyar bir hanımın kütüphanesinden düşmüş.

Kitabın iç kapağında, mavi-siyah mürekkeple, işlek ve estetik bir el yazısıyla şöyle bir ibare yazıyordu: (Yazı sahibinin hatırasına saygısızlık etmemek için imlasına dokunmadan aynen iktibas ediyorum.)

*“Sevgili Karıcığım,
Doğumunda ufak bir Hediye...
5/6/54
İmza: S.S.”*

Bu notun gerçek hayattaki karşılığını düşünürken belki de memleketimizde yekten olan “S.” soyadı dikkatimi çekti. Gerisi tahmin ettiğiniz gibi... Bu soyadını taşıyan ve bütün memleketçe tanınan ünlü bir doktorun adresini bulmak hiç de zor olmadı benim için. Ben bu mektubu sadece, anneniz adına, doğum gününüzü kutlamak için yazmıştım.

Doğum gününüz kutlu olsun efendim.

İmza,

E. K.

Not: Kitaplarım konusundaki hassasiyetimi yukarıda uzun uzun anlattım. Bahsi geçen kitabı benden istemeyeceğinizi biliyorum. Selamlar efendim.